

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Ing. Venduly Sochorové a Mgr. Karla Černína, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **Vinospol, spol. s r. o.**
sídlem Údolní 1076, Mutěnice
zastoupená advokátem JUDr. Petrem Poledne, Ph.D.
sídlem Maiselova 38/15, Praha 1

proti
žalované: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce**
sídlem Květná 15, Brno

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované spočívajícím v uveřejnění informací o falšování vín žalobkyní přidavkem syntetického aroma na internetových stránkách www.potravinynapranyri.cz,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Žaloba

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalované, který má spočívat v tom, že žalovaná 1. 11. 2018 na internetových stránkách www.potravinynapranyri.cz (dále též „Stránky“) zveřejnila nepravdivé informace, že vína distribuovaná žalobkyní jsou falšována přidavkem syntetického aroma. Konkrétně se jedná o následující vína:
 - i. Gewürztraminer, bílé víno polosuché, alk.: 11,5 % obj., Španělsko, č. šarže 17VSP051;
 - ii. Gewürztraminer, bílé víno suché, alk.: 11,5 % obj., Španělsko, č. šarže 17VSP052;
 - iii. Gewürztraminer, bílé víno suché, alk.: 11,5 % obj., Španělsko, č. šarže 17VSP077;
 - iv. Gewürztraminer, bílé víno polosuché, alk.: 11,5 % obj., Španělsko, č. šarže 18VSP019;
 - v. Gewürztraminer, bílé víno polosladké, alk.: 12 % obj., Španělsko, č. šarže 18VSP020;
 - vi. Müller Thurgau, bílé víno suché, alk.: 11,5 % obj., Maďarsko, č. šarže 17VSP069;
 - vii. Pinot Gris, bílé víno suché, alk.: 12 % obj., Maďarsko, č. šarže 17VSP075.
2. Provozováním Stránek žalovaná překračuje ústavní meze pro uplatňování státní moci zakotvené v čl. 2 odst. 3 Ústavy, resp. v čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Žádný státní orgán se v demokratickém právním státě nesmí pohybovat mimo meze, které jsou mu ústavním pořádkem a zákony stanoveny. Žalovaná se však takového porušení dopouští a chová se jako osoba soukromého práva. Zákon č. 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci, a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o SZPI“), v žádném ze svých ustanovení nevymezuje oprávnění žalované provozovat internetové stránky, na nichž by zveřejňovala konkrétní údaje o kontrolovaných osobách a své domněnky o falšování potravin. Dovozuje-li žalovaná své oprávnění z § 3 odst. 3 písm. i) zákona o SZPI, jedná se o nepřipustně rozšiřující výklad. Navíc ke zveřejňování informací dochází bez podkladu ve správním řízení, v němž by bylo postaveno na jisto, zda k falšování skutečně došlo.
3. Dále žalobkyně zpochybňuje pravdivost zveřejněných informací. K závěru o falšování vína došla žalovaná na základě laboratorní zkoušky, při níž byla použita metoda „Stanovení gama-laktonů pro odhalování falšování vína přidavkem syntetického aroma chirální plynovou chromatografií s MS detekcí“, kód SZPI V138, metoda SZPI 4821 (dále též „Metoda“). Použití Metody je podle žalobkyně v rozporu s vědeckým poznáním, s českým i evropským potravinovým právem. Předmětem zkoušky bylo stanovení koncentrace gama-dekalaktonu, gama-undekalaktonu a gama-dodekalaktonu a chirálních poměrů těchto laktonů (R):(S). Jsou-li molekuly chirální (asymetrické), lze v nich rozlišovat (R) enantiomery a (S) enantiomery. Procentuální poměry (R) a (S) enantiomerů u jednotlivých gama-laktonů jsou výsledkem laboratorních zkoušek. Na základě výsledků zkoušek žalovaná stanoví, zda došlo k falšování vína přidavkem syntetického aroma. Metodu však žalovaná před žalobkyní tají, což zakládá podezření, že nemá vědecký základ. Kvůli utajování Metody žalobkyně podala žalobu proti rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 17. 10. 2018.
4. Žalobkyně od žalované obdržela pouze kusé informace o Metodě, které si navzájem protiřečí. Dne 23. 4. 2018 žalovaná žalobkyni sdělila, že součástí Metody je východisko, že

gama-undekalakton se v přírodě nevyskytuje, načež dne 24. 7. 2018 toto tvrzení popřela. Současně dne 23. 4. 2018 konstatovala, že o syntetické aroma se jedná tehdy, pokud se poměr zastoupení (R):(S) gama-laktonů pohybuje mimo rozmezí 99:1 až 70:30, přičemž poté dne 24. 7. 2018 konstatovala, že přídatek syntetického aroma do vína považuje za prokázaný, pokud je poměr (R):(S) nižší než 55:45. V rozhodnutí ze dne 4. 9. 2018 žalovaná odmítla žalobkyni poskytnout Metodu s tím, že by zpřístupnění informace vedlo ke snížení efektivity kontrolní činnosti. Metodu, která tvoří jediný podklad pro zveřejnění informací o údajném falšování vína, žalovaná stále protizákonně utajuje.

5. Východiska Metody jsou podle žalobkyně chybné. Není rozhodující, že Metoda byla akreditována. Z přílohy osvědčení o akreditaci plyne, že Metoda vychází z jediného článku zveřejněného ve sborníku 38. světového kongresu révy a vína. Práce nebyla nikdy přednesena ani publikována v impaktovaném vědeckém časopise. Z dostupné vědecké literatury plyne, že obsah gama-laktonů a poměr izomerů (R):(S) je rozdílný v závislosti na odrůdě, stavu hroznů, *terroiru*, způsobu zpracování a době zrání vína. Nelze tak procentním poměrem stanovit, zda kontrolované vzorky vína obsahovaly přídatek syntetického aroma. Chybná je i premisa, že racemická směs obou enantiomerů prokazuje přítomnost syntetického aroma. K tomu žalobkyně přiložila odbornou literaturu, jež má její závěry prokazovat.
6. Metoda podle žalobkyně odporuje požadavkům na akreditaci vyplývajícím z českého a evropského práva [viz zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, resp. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 765/2008 ze dne 9. 7. 2008, kterým se stanoví požadavky na akreditaci a dozor nad trhem týkající se uvádění výrobků na trh a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 339/93]. Odporuje rovněž českým technickým normám upravujícím požadavky na akreditaci (norma ČSN EN ISO/IEC 17025, která je českou verzí evropské normy EN ISO/IEC 17020:2005), konkrétně ustanovení 5.10.1 až 5.10.3, 5.4.4, 5.4.5.2, 5.4.6.3 a 5.10.5 normy ČSN. Navíc Metodu neuznává ani Mezinárodní organizace pro révu vinnou a víno (dále též „OIV“).
7. Utajováním Metody žalovaná porušuje čl. 7 odst. 1 a čl. 8 odst. 1 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 ze dne 29. dubna 2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat (dále též „nařízení č. 882/2004“). Podle nich příslušné orgány mají vykonávat své činnosti s vysokou mírou průhlednosti a musí provádět úřední kontroly v souladu s dokumentovanými postupy. Podle zásad potravinového práva by hodnocení rizika mělo být prováděno nezávislým, objektivním a průhledným způsobem na základě dostupných vědeckých informací [viz nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin].
8. Použití Metody není v zemích EU povolené a odporuje čl. 15 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 606/2009 ze dne 10. července 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí. Na jeho základě Komise zveřejnila ve svazku 53 řady C úředního věstníku dne 19. 2. 2010 Sdělení č. 2010/C 43/01 – Seznam a popis metod rozboru podle čl. 120g prvního pododstavce nařízení č. 1234/2007, v němž Metoda není uvedena. Nesmí tedy být použita na kontrolu vinařských produktů.

9. Nezákonný zásah i jeho důsledky stále trvají, proto se žalobkyně domáhá odstranění zveřejněných informací. Jedná se o nepravdivé informace, které mají pro žalobkyni difamační charakter a způsobují jí značné škody. Soud by proto měl rozsudkem určit, že se žalovaná zveřejněním informací o falšování výše specifikovaných vín přidavkem syntetického aroma na Stránkách dopustila nezákonného zásahu, uložit jí povinnost do tří dnů tyto informace odstranit a přiznat žalobkyni náhradu nákladů řízení.

II. Vyjádření žalované

10. Žalovaná podala k žalobě podrobné vyjádření. V něm potvrdila, že je autorkou příspěvků publikovaných na Stránkách. Cílem Stránek je ochrana spotřebitele poskytováním informací o výsledcích vykonaných kontrol, resp. o potravinách, které jsou v tuzemsku uváděny na trh v rozporu s právními předpisy. Tímto způsobem žalovaná naplňuje požadavek otevřené státní správy. Na Stránky jsou zařazovány potraviny, u nichž je kontrolou zjištěno, že nesplňují jakost požadovanou právními předpisy nebo deklarovanou v označení, případně potraviny, které uvádějí spotřebitele v omyl či jsou nebezpečné.
11. K uveřejňování informací je žalovaná zmocněna čl. 17 odst. 5 Listiny a na úrovni zákonných předpisů § 3 odst. 3 písm. i) zákona o SZPI nebo § 15 odst. 13 zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů. Obdobně na úrovni komunitárních předpisů lze odkázat na čl. 8 odst. 1 a čl. 17 odst. 2 nařízení č. 178/2002, resp. na čl. 7 odst. 1 nařízení č. 882/2004. Limity výkonu státní moci tak překročeny nebyly. Ke kontrole přistoupila žalovaná nestranně a informace zveřejnila standardizovaným a certifikovaným způsobem.
12. Z citovaných právních předpisů plyne, že žalovaná je oprávněna a povinna zveřejňovat údaje o své činnosti, zejména o výsledcích kontrol potravin. Uvedené zmocnění se nevztahuje výhradně na informace o ukončených správních řízeních týkajících se přestupků. Záznam o nevyhovujícím vzorku potraviny je na Stránky vložen poté, co marně uplyne lhůta pro podání námitek k protokolu o kontrole, resp. poté, co není námitkám vyhověno. Současně jde o potraviny, jejichž uvádění na trh je zakázáno pravomocným opatřením dle § 5 zákona o SZPI. Ze Stránek je patrné, že návštěvník je poučen, že informace o potravinách jsou zveřejňovány až v okamžiku vydání opatření.
13. Provoz Stránek byl předmětem šetření Veřejného ochránce práv, který ve zprávě ze dne 2. 1. 2017 neshledal, že by provozování Stránek bylo v rozporu se zákonem. Navíc informace zveřejněná na Stránkách obsahuje pouze závěr, že potravina v určitém parametru nevyhověla; jejím předmětem není sdělení, který subjekt se dopustil protiprávního jednání.
14. K nepravdivosti zveřejněných informací žalovaná zdůraznila, že informace o falšování vína přidavkem syntetického aroma byla podložena laboratorním rozbořem za použití akreditované Metody. Aroma je jednou z nejdůležitějších charakteristik určujících kvalitu vína. Laktony jsou významné sloučeniny, které k aromatu přispívají. Aroma gama-laktonů je ovocné, broskvové či květinové (v závislosti na typu gama-laktonu). Pokud gama-laktony vznikají přirozenou cestou, je přírodní ovocné aroma tvořeno většinou jedním enantiomerem (R enantiomer). Oproti tomu gama-laktony syntetizované člověkem jsou tvořeny racemickou směsí (formy R a S enantiomerů se nacházejí ve stejném poměru – 50:50). Je nemožné, aby přirozenou cestou vznikly v sedmi různých

vínech všechny tři gama-laktony v přesných koncentračních i racemických poměrech, jak bylo shledáno ve vzorcích úředně odebraných žalobkyni. Za důkaz nepovoleného enologického postupu považuje žalovaná skutečnost, že ve vzorku vína D906-71395/18/A03, šarže 17VSP078, nebyly zjištěny žádné gama-laktony, přičemž šlo o oddělenou část vína z šarže 17VSP077, která byla doslazena „vinným koncentrátem“; patrně tímto „doslazením“ lze vysvětlit přidání syntetických aromat do vína.

15. Gama-laktony jsou aromatické látky, které jsou určeny k aromatizaci potravin v souladu s nařízením č. 1334/2008, převážně nápojů. Jejich použití pro aromatizování vína však povoleno není, což žalovaná považuje za užití nepovoleného enologického postupu.
16. Po provedení rozborů vzorků nechala žalovaná na své náklady provést rozhodčí analýzu pěti vzorků vín v akreditované zkušební laboratoři Zemského úřadu pro kontrolování potravin Porýní – Vestfálsko, Mainz, Německo [vzorky vín popsány v bodě 1. ii) – v), vii) rozsudku]. Nálezy německé laboratoře, včetně závěru, že se jedná o nedovolený enologický postup, jsou totožné se závěry žalované. Rozhodčí analýzou byl rovněž potvrzen negativní nález syntetických aromat ve vzorku 17VSP078.
17. Žalovaná odmítla argumentaci žalobkyně, že by použitá Metoda neměla vědecký základ. Postup žalované a Ministerstva zemědělství při vyřizování žádostí žalobkyně o informace jsou předmětem jiného soudního řízení. Žalovaná je však přesvědčena, že informace, které žalobkyni o Metodě poskytla na základě jejích opakovaných žádostí, jsou dostatečné a neprotiřečí si.
18. K oprávněnosti Metody pak žalovaná shrnula, že z různých vědeckých článků plyne, že sledované tři gama-laktony se ve víně vyskytují s jasnou převahou R formy. Ani s přihlédnutím k možné mikrobiální činnosti nelze předpokládat, že by naprosto jasné racemické směsi v odebraných vzorcích vznikly přirozenou cestou. Zajímavou skutečností je i vzácná shoda zastoupení jednotlivých gama-laktonů ve všech vzorcích žalobkyně, které jednoznačně vykazují identický koncentrační profil, což je pro přírodní aromatický profil různých vín zcela nepřírozené.
19. Ohledně zpřístupnění Metody žalovaná uvedla, že předmětná metoda obsahuje pracovní postupy a konkrétní instrukce, které se bezprostředně nedotýkají třetích osob – směřuje výhradně dovnitř žalované. V souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu na ni lze nahlížet jako na vnitřní předpis. Žalovaná tak měla právo odmítnout poskytnutí Metody žalobkyni. Skutečnost, že Metoda má dopad i na kontrolované osoby, nevylučuje, že se jedná o vnitřní pokyn. Poskytnutí metodiky odhalování falšování potravin by mohlo sloužit jako návod k inovaci falšování, což by vedlo ke snížení efektivity kontrolní činnosti žalované.
20. Použití Metody není v rozporu s právem EU, neboť v případě, kdy pro danou analýzu neexistuje metoda vycházející z pravidel EU ani neexistují mezinárodně uznaná pravidla či metody schválené ve vnitrostátních předpisech, lze dle čl. 11 odst. 1 písm. b) nařízení č. 882/2004 použít metody vhodné pro zamýšlený účel. Metoda byla akreditována podle normy ČSN EN ISO/IEC 17 025 a postupy v ní obsažené mají vědecký základ.
21. Podle žalované se o přídavek syntetického aroma může jednat, je-li poměr zastoupení R:S gama-laktonů mimo rozmezí 99:1 až 70:30. V oblasti 69:31 až 56:44 se nacházejí vína podezřelá, která však žalovaná bez dalšího komplexního posouzení nehodnotí podle Metody jako vína falšovaná. Nepravdivé je tvrzení o nepodloženosti použité Metody, což

dokládá žalovaná odkazy na články zahraničních autorů. Vyjádření španělské laboratoře Dolmar Innova o rozdílnosti poměrů R:S isomerů není blíže odůvodněno, navíc laboratoř ani pro danou Metodu není akreditována. Dále se žalovaná vymezila vůči vědeckým článkům citovaným žalobkyní.

22. Metoda je akreditována, o čemž svědčí osvědčení o akreditaci č. 313/2017 z 29. 5. 2017. Není rovněž pravdou, že by Metoda odporovala normě ČSN 17025. Zopakovala, že falšováním se rozumí použití nepovolených enologických postupů, pro které nejsou právními předpisy stanoveny žádné limitní hodnoty. Přídavek syntetického aroma do vína se považuje za prokázaný, jsou-li dva nebo více gama-laktonů přítomny ve vzorku v koncentraci vyšší než mez stanovitelnosti, se zastoupením R formy nižší než 55. Způsob uvádění výsledků i jejich interpretace na protokolech o zkoušce tedy plně odpovídal příslušné normě ČSN.
23. Nemožnost využití Metody nedokládá podle žalované ani žalobkyní předložený osobní dopis ředitele OIV, neboť kromě toho, že jde o osobní korespondenci, nikde nehovoří o předmětné metodě, ale o metodě OENO 553/2016 týkající se stanovení těkavých látek ve víně. Skutečnost, že organizace nezačlenila do sborníku analytických metod žádnou metodu pro zjišťování syntetických aromat, žalovaná nikdy nezpochybňovala. Začlenění nových metod do sborníku OIV je proces dlouhodobý, značně nepružný, který nedokáže náležitě reagovat na praktiky falšovatelů vín. Navíc metody zařazované do sborníku OIV mají spíše charakter laboratorní kontroly dodržování povolené enologické praxe. Použití Metody tak je v souladu s čl. 80 odst. 5 nařízení č. 1308/2013.
24. Na základě výše uvedeného žalovaná navrhl, aby soud zamítl jako nedůvodnou.

III. Replika žalobkyně

25. V replice ze dne 25. 8. 2019 žalobkyně nesouhlasila se závěry žalované uvedenými ve vyjádření k žalobě. Podle ní z právní úpravy nelze dovodit oprávnění žalované veřejně dehonestovat žalobkyni, že uvádí do oběhu falšovaná vína. Odborné práce navrhované žalovanou k důkazu nesvědčí o tom, že by zjištěné koncentrace jednotlivých gama-laktonů prokazovaly falšování vína.

IV. Ústní jednání dne 28. 8. 2019

26. Při ústním jednání dne 28. 8. 2019 účastníci setrvali na svých stanoviscích uplatněných v předchozích písemných podáních.
27. Zástupce žalobkyně zdůraznil, že žalobkyně byla zkrácena na jejích právech zveřejněním předmětných informací na Stránkách; žalovaná nemá pravomoc provozovat Stránky, ani uveřejňovat zde informace o falšování vína přídavkem syntetického aroma. Metoda použitá žalovanou je nevědecká a odporuje evropskému právu. Z poměru R:S enantiomerů gama-laktonů nelze podle ní dovodit závěr o falšování vína.
28. Podle zástupce žalované jsou Stránky provozovány již od roku 2012. Informace tam zveřejňované jsou zaměřeny primárně na potraviny (tedy i víno), nikoliv na prodejce. Ke zveřejnění došlo na základě pravomocných opatření dle § 5 zákona o SZPI a rozhodnutí o odvolání proti nim. Žalovaná použila akreditovanou metodu, jejíž závěry ve vztahu k 5 vzorkům vín byly potvrzeny v Německu.

29. Soud konstatoval obsah soudního a správního spisu. Vzhledem k tomu, že mezi účastníky řízení nebylo sporné, že byly žalovanou provedeny kontroly a vydána kontrolní opatření, resp. následně rozhodnutí o námitkách proti kontrolním opatřením, že Stránky provozuje žalovaná, ani rozsah zveřejněných informací o 7 vzorcích vína či písemnosti vztahující se k žádostem žalobkyně o informaci a odpovědi žalované (resp. nadřízeného orgánu) na ně, soud neprováděl dokazování listinnými důkazy obsaženými v žalobě vztahujícími se k těmto skutečnostem [listiny obsahující zveřejněné informace na Stránkách (č. l. 14-18, 20-21 soudního spisu), žádost žalobkyně o informaci ze dne 2. 2. 2016 (č. l. 19), odpověď žalované na žádost o informaci ze dne 24. 7. 2018 (č. l. 101-102), rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 3. 9. 2018, č. j. 48574/2018-MZE-17223 (č. l. 103-105), poskytnutí informací žalovanou ze dne 23. 4. 2018, č. j. SZPI/AG784-2/2018, včetně přílohy (č. l. 106-107), rozhodnutí žalované ze dne 4. 9. 2018, č. j. SZPI/AF992-6/2018, o částečném odmítnutí informace (č. l. 108-110).
30. K návrhu žalobkyně soud provedl dokazování dopisem ředitele OIV z 24. 9. 2018 (č. l. 11 soudního spisu) a listinami přeloženými do češtiny osvědčujícími provedení rozboru vzorků v laboratoři Dolmar (č. l. 276-278). Dokazování bylo provedeno rovněž výsledky testů Zemského úřadu pro kontrolu potravin Porýní-Vestfálsko (obsaženými na č. l. 328-330, 336-338, 344-346, 351-353 a 359-361), osvědčením o akreditaci a jeho přílohou (č. l. 511-519), akreditací pro laboratoř Dolmar (č. l. 450-452) a normou ČSN EN ISO/IEC 17025 Posuzování shody – Všeobecné požadavky na způsobilost zkušebních a kalibračních laboratoří z listopadu 2005 (č. l. 552-576). S ohledem na námitku zástupce žalobkyně soud neprováděl dokazování zprávou ze šetření Veřejného ochránce práv sp. zn. 2522/2016/VOP/TM (založenou na č. l. 453-455), nicméně účastníci vzali její obsah na vědomí. Soud dále provedl dokazování dopisem J. F., ředitele potravinářského odboru Ministerstva zemědělství, z 30. 4. 2019 (č. l. 587-588) a dopisem M. S., zástupce generálního ředitele z Evropské komise, Generálního ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova, z 22. 7. 2019 (č. l. 592-593).
31. Soud zamítl návrhy žalobkyně na provedení dokazování odbornými články navrhovanými v žalobě a jejich částečnými překlady do češtiny avizovanými v replice a předloženými při ústním jednání z důvodu nadbytečnosti. Podle soudu nejsou tyto odborné články nezbytné pro posouzení důvodnosti podané žaloby. Z těchto důvodů neprováděl soud ani dokazování odbornými články navrhovanými k důkazu žalovanou ve vyjádření k žalobě.

V. Průběh dalšího řízení

32. Rozsudkem ze dne 28. 8. 2019, č. j. 30 A 2/2019-598, soud žalobu zamítl, neboť neshledal žádný žalobní bod důvodným.
33. Proti tomuto rozsudku brojila žalobkyně kasační stížností, které Nejvyšší správní soud vyhověl a rozsudkem ze dne 10. 6. 2020, č. j. 2 As 291/2019-32, rozsudek krajského soudu zrušil. Nejvyšší správní soud shledal důvodnou námitku stěžovatelky, že krajský soud byl povinen při posuzování předmětné žaloby hodnotit i správnost zveřejněných informací. Odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2016, č. j. 1 Afs 183/2014-55, a uložil krajskému soudu, aby se v dalším řízení zabýval námitkou povolenosti metody i ostatními námitkami sporujícími správnost či pravdivost zveřejněných informací.

34. Poté, co byla věc Nejvyšším správním soudem vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení, krajský soud na žádost žalobkyně nařídil ve věci další ústní jednání na 30. 9. 2020. Při něm zástupce žalobkyně polemizoval se závěry Nejvyššího správního soudu ohledně použitelnosti sdělení č. 2010/C 43/01. Dále zdůraznil, že žalovaná v průběhu času mění poměry nutné pro konstatování falšování vína. Odkázal rovněž na vyjádření U. L., podle něhož při procesu zrání nevznikají přirozeně gama-laktony. Tento závěr odporuje jejímu článku, že přirozenou cestou gama-laktony vznikat mohou. Aromata byla zjištěna na hranici měřitelnosti; lidskými smysly takové koncentrace nejsou vnímatelné. Žalobkyni netíží důkazní břemeno k prokázání, že Metoda neodpovídá současnému stavu poznání. Žalovaná se ztotožnila se závěry krajského i Nejvyššího správního soudu o nepoužitelnosti sdělení v daném případě. Navrhla provedení důkazu souhrnnou zprávou Českého institutu pro akreditaci (ČIA), která byla vypracována na základě podnětu třetí osoby k přezkumu zákonnosti Metody. Dodala, že Metoda je používána i v Německu k odhalování falšování vína. Pro závěr o falšování vína žalovaná vyžaduje výskyt alespoň dvou sledovaných gama-laktonů, jejichž hodnota převyšuje hodnoty vzniklé přirozenou cestou. V daném případě byl zjištěn výskyt tří gama-laktonů, přičemž jejich racemický poměr byl shodný. To žalovaná vysvětluje přidáním jedné směsi do předmětných vín.
35. Soud provedl dokazování souhrnnou zprávou ČIA vč. zpráv odborných posuzovatelů (č. l. 629-635 spisu). Podle jejich závěrů byla Metoda shledána vyhovující a akreditace byla ponechána beze změn. Co se týče odborných článků, jejichž provedení bylo navrhováno už při minulém jednání, s účastníky bylo domluveno, že soud z odborných článků bude vycházet jako ze skutečností obecně známých, neboť se jedná o odborné články zveřejněné na internetu či v odborných časopisech, o jejichž existenci se může každý ze spolehlivých zdrojů přesvědčit i bez zvláštních odborných znalostí (§ 121 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, dále též „o. s. ř.“); proti tomuto postupu neměli účastníci námitky. Ostatně obsah těchto článků ani nebyl mezi stranami sporný (§ 120 odst. 3 o. s. ř.).

VI. Posouzení věci soudem

36. Co se týče podmínek řízení, ty shledal soud naplněny. Pro stručnost lze odkázat na body 33 až 39 předchozího rozsudku č. j. 30 A 2/2019-598, v nichž se soud blíže věnoval otázce aktivní a pasivní legitimace, včasnosti a přípustnosti žaloby.
37. Dále soud posuzoval důvodnost uplatněných žalobních námitek. Vycházel přitom ze skutkového stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.), jakož i ze závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005-65, publikovaného pod č. 603/2005 Sb. NSS.
38. Konkrétně soud hodnotil, zda zveřejnění informací o falšování vína přidavkem syntetických aromat na Stránkách proběhlo v souladu se zákonem, jakož i použitelnost Metody a správnost (pravdivost) zveřejněných informací.
39. Soud dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.

VI. A Skutková zjištění

40. Z předloženého spisového materiálu a z dokazování při jednáních vyplynuly následující skutečnosti.

41. Na základě kontroly dodržování povinností při uvádění potravin na trh byla vydána opatření ze dne 23. 3. 2018, č. P012-71185/18/D, podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona o SZPI, a č. P916-71343/18/C, podle § 5 odst. 1 písm. b) bod 2 (týkající se vzorku ad i), opatření ze dne 19. 7. 2018, č. P946-71395/18, podle § 5 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o SZPI (týkající se vzorků ad ii a iii), a č. P946-71395/18/D, podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona o SZPI (týkající se vzorků ad ii, iii, iv a v), opatření ze dne 20. 7. 2018, č. P947-71395/18/C, podle § 5 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o SZPI, a č. P947-71395/18/D, podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona o SZPI (týkající se vzorků ad vi a vii), opatření ze dne 19. 7. 2018, č. P960-71343/18 a č. 961-71343/18/C, podle § 5 odst. 1 písm. a) bod 1 zákona o SZPI (týkající se vzorku ad vi).
42. Odvolání proti předmětným opatřením byla rozhodnutími žalované zamítnuta. Konkrétně rozhodnutími ze dne 31. 7. 2018, č. j. SZPI/AB752-85/2018, bylo zamítnuto odvolání proti opatření č. P946-71395/18/C, č. j. SZPI/AB752-86/2018, bylo zamítnuto odvolání proti opatření č. P946-71395/18/D, č. j. SZPI/AA763-138/2018, bylo zamítnuto odvolání proti opatření č. P961-71343/18/C, č. j. SZPI/AA763-137/2018, bylo zamítnuto odvolání proti opatření č. P960-71343/18/C, rozhodnutími ze dne 1. 8. 2018, č. j. SZPI/AB752-90/2018, bylo zamítnuto odvolání proti opatření č. P947-71395/18/C, č. j. SZPI/AB752-91/2018, bylo zamítnuto odvolání proti opatření č. P947-71395/18/D.
43. Dne 1. 11. 2018 žalobkyně zveřejnila na Stránkách informace o sedmi vzorcích vína specifikovaných v bodě 1 tohoto rozsudku, z nichž vyplývalo, že vína byla zařazena do kategorie Falšované potraviny a že ve víně byl zjištěn nepovolený přídavek syntetického aroma. Z informací dále vyplývalo, že dovozcem (resp. distributorem) předmětných vín je žalobkyně.

VI. B Právní posouzení

VI. B. 1. Oprávnění žalované zveřejňovat informace na Stránkách

44. Žalobkyně v podané žalobě zpochybňovala oprávnění žalované zveřejňovat na Stránkách informace o výsledcích kontrol, konkrétně informace o zjištění nepovoleného přídavku syntetického aroma ve vínech distribuovaných žalobkyní.
45. K této námitce soud ve shodě se závěry Nejvyššího správního soudu uvádí, že uvedené oprávnění lze dovodit z ustanovení § 3 odst. 3 písm. i) zákona o SZPI, podle něhož „[i]nspekce při plnění úkolů podle tohoto zákona a podle zvláštních zákonů poskytuje informace o výsledcích své činnosti důležitých pro ochranu spotřebitele“. Poskytování informací formou umístění textu na veřejně přístupných webových stránkách, jež žalovaná sama provozuje, lze bezpochyby považovat za jeden z neefektivnějších způsobů informování spotřebitelů v současné době. V podrobnostech soud odkazuje na bod 18 rozsudku č. j. 2 As 291/2019-32, nebo body 47 až 56 rozsudku č. j. 30 A 2/2019-598).
46. Co se týče rozsahu zveřejněných informací, o něm nebylo mezi účastníky sporu. Jak přiléhavě poznamenal Nejvyšší správní soud v bodě 20 rozsudku č. j. 2 As 291/2019-32, žalovaná naprosto věcně a stručně informovala veřejnost o výsledcích kontroly. Po stránce faktické informovala o vyhodnocení laboratorních rozborů dotčených vzorků, aniž by dovozovala jakékoli právní konsekvence kontrolního zjištění. Pokud si spotřebitelé na základě takto nestranně podaných a fakticky zaměřených informací učinili úsudek o poctivosti kontrolovaného subjektu, jedná se o sekundární důsledek počínání žalované,

jenž nemusí vůbec nastat. Navíc, i pokud by nastal, musí ustoupit zákonem preferované ochraně zájmů spotřebitele.

47. Námitka tak není důvodná.

VI. B. 2. Správnost zveřejněných informací

48. Žalobkyně dále v podané žalobě zpochybňovala správnost zveřejněných informací, konkrétně použitelnost Metody, na jejímž základě bylo konstatováno falšování vína přídavkem syntetického aroma.

Použitelnost Metody dle práva EU

49. Pokud žalobkyně namítala, že užití Metody je v rozporu s právem EU, nelze se s ní ztotožnit. V podrobnostech lze opět odkázat na body 60 – 64 rozsudku č. j. 30 A 2/2019-598, resp. body 30 až 33 rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 2 As 291/2019-32. Z nich vyplývá, že sdělení č. 2010/C 43/01 není prováděcím aktem dle čl. 80 odst. 5 nařízení č. 1308/2013. Určení povolených metod je tak ponecháno na národních právních úpravách. Polemiku žalobkyně s těmito závěry při jednání dne 30. 9. 2020 soud odmítá.
50. Vzhledem k tomu, že pro danou oblast potravinového práva nestanoví právo EU konečný výčet použitelných metod pro ověřování enologických postupů při výrobě vína, lze považovat za standardní, že žalovaná využila v rámci kontroly Metodu, jež byla v České republice řádně akreditována. Není relevantní ani skutečnost, že Metodu neuznává OIV. Ačkoliv existují některé mezinárodně uznávané schválené metody schválené OIV, jednotlivé státy si vyhrazují právo využít pro kontrolu enologických postupů pro výrobu vína i metody jiné s cílem zachovat flexibilitu kontrolních metod pro předcházení klamání spotřebitele. Pro posouzení, zda víno je vyráběno pouze enologickým postupem je tak možné využít i Metodu, která v České republice řádně certifikována (viz osvědčení o akreditaci č. 313/2017 z 29. 5. 2017) a je souladná s normou ČSN EN ISO/IEC 17025_2005. Ostatně, jak vyplynulo z dokazování, Metoda je využívána rovněž v Německu s obdobnými výsledky (viz revizní posudky Zemského úřadu pro kontrolování potravin Porýní – Vestfálsko).
51. Použití Metody tak bylo souladné s tuzemskými právními předpisy i sekundárními právními akty EU.

Použitelnost Metody s ohledem na stav vědeckého poznání

52. Dále soud zvažoval, do jaké míry je oprávněn hodnotit soulad Metody se stavem vědeckého poznání, připouští-li použití Metody české i komunitární právo a Metoda je řádně akreditována.
53. Z judikatury správních soudů vyplývá, že „správní orgány jsou oprávněny kontrolovat bezpečnost a jakost potravin či zda nedochází ke klamání spotřebitele atd. Za tímto účelem jsou oprávněny využívat i nové doposud nepoužívané metody a sledovat dosud nesledovaná kritéria potravin. Aby však tyto nové metody mohly sloužit jako podklad pro správní trestání, musí vycházet z nezpochybnitelných závěrů odborného zkoumání“ (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 7. 2015, č. j. 29 A 29/2013-231, bod 117). Obdobně podle Nejvyššího správního soudu se správní orgány „musí zabývat hodnocením a srovnáním zdrojů, v nichž byly články zpochybňující použitelnost metody publikovány, případně shrnout, zda vylučují použitelnost dané metody“ (viz rozsudek ze dne 16. 12. 2015, č. j. 8 As 95/2015-55).

54. S ohledem na výše uvedené byl soud povinen zkoumat, zda žalovaná dostatečně prokázala, že použití Metody není v rozporu se stavem vědeckého poznání.
55. Žalobkyni je nutno přisvědčit v tom, že ačkoliv v dané věci nejde o řízení o správním deliktu, ale o zveřejnění informací na Stránkách na základě opatření o zabránění vína podle § 5 odst. 1 zákona o SZPI, i zde platí, že povinnost prokázat akceptovatelnost Metody s ohledem na stav vědeckého poznání měla žalovaná, nikoliv žalobkyně (přiměřeně viz výše citovaný rozsudek č. j. 8 As 95/2015-55).
56. Při posuzování předmětné námitky soud vycházel z rozhodnutí o udělení akreditace a zvažoval odborné články založené v soudním spise, jimiž bylo provedeno dokazování při jednání dne 30. 9. 2020.
57. Co se týče akceptace metody odbornou veřejností, podle soudu je nutno vnímat zejména časovou souslednost publikovaných článků a vydaného osvědčení o akreditaci. V dané věci bylo osvědčení o akreditaci Metody vydáno 29. 5. 2017, přičemž z přílohy osvědčení o akreditaci plyne, že Metoda je založena především na článku U. L. publikovaného v roce 2015, v němž je odkazováno i na další vědecké práce. Po tomto datu byl publikován pouze jeden z žalobkyní zmiňovaných odborných článků; ten se však věnoval výhradně dezertním vínům a sledoval nonalakton, nikoliv gama-laktony C10, C11 a C12, jako předmětná Metoda (blíže viz bod 59). Lze tak konstatovat, že žádné z odborných článků prezentovaných žalobkyní, které by použitelnost Metody vyvracely, nebyly vydány po datu akreditace Metody.
58. Metoda je založena na teorii, že sledované tři gama-laktony (C10, C11 a C12) se v přírodě vyskytují s jasnou převahou R formy, která vyjadřuje podstatu skutečného charakteru přírodního aroma (obdobně viz např. články A. Bernreuther a kol. *Determination of the enantiomeric composition of γ -lactones in complex natural matrices using multidimensional capillary gas chromatography*, 1989; S. Nitze a kol., *Enantiomeric distribution and $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ isotope ratio determination of γ -lactones: appropriate methods for the differentiation between natural and non-natural flavours?*, 1991; nebo D. Lehman a kol., *Stereodifferenzierung von γ -Lactonen und (E)- γ -Ionen verschiedener Früchte und ihrer Verarbeitungsprodukte*, 1993). I pokud je v úvahu vzata mikrobiální činnost, jak uvádí žalobkyně, její příspěvek je malý a nevýrazný. Podle soudu z prezentovaných odborných prací plyne, že není možné, aby přirozenou cestou vznikly ve víně všechny tři sledované gama-laktony, navíc ve stejných racemických poměrech, jaké byly nalezeny v případě žalobkyně. V podrobnostech soud odkazuje na stranu 11 až 15 vyjádření žalované k žalobě, v němž žalovaná detailně popsala, proč ani žalobkyní zmiňované články správnost závěrů Metody nevyvrací. Např. z článku J. Pérez-Olivero, *Determination of Lactones in Wines by Headspace Solid-Phase Microextraction and Gas Chromatography Coupled with Mass Spectrometry*, 2014, který se zabýval koncentrací gama-laktonů ve španělských vínech, plyne, že ve sledovaných vínech byl nalezen pouze gama-dekalakton v koncentracích několika jednotek mikrogramů na litr, tedy zhruba na hranici meze stanovitelnosti Metody; gama-undekalaktony a gama-dodekalaktony byly pozorovány v desetinách mikrogramů na litr, tedy v minimálním množství (viz i článek E. G. Romero, *Contenido de Gamma-lactones en los vinos*, 2011). Totéž lze konstatovat pro vína sledovaná v Austrálii nebo ve Velké Británii (viz články R. C. Cooke, *Quantification of Several 4-Alkyl Substituted γ -Lactones in Australian Wines*, 2009, nebo A. Lopez Pinar, *Frontiers in Chemistry*, 2017).

59. Článek R. C. Brown, *γ-Lactones in Wine*, 2007, se nezabýval chirálním poměrem gama-laktonů. Navíc u autorkou sledovaných bílých vín nebyl žádný z gama-laktonů (dekalakton, undekalakton ani dodekalakton) nalezen. Práce P. Stamatopoulou, *The Influence of Chirality of Lactones on the Perception of Some Typical Fruity Notes through Perceptual Interaction Phenomena in Bordeaux Dessert Wines*, 2016, řešila chiralitu nonalaktonu, tedy jiného gama-laktonu, než které jsou sledovány Metodou. Článek se týkal se dezertních vín z Bordeaux, u nichž bylo zkoumáno, zda zrání vín může mít vliv na chirální poměr gama-laktonů (C10-C12). Podle závěrů článku ani zráním nelze docílit přesně racemického zastoupení R:S enantiomerů. V případě žalobkyně navíc nebyla kontrolována vína dezertní, navíc zjištěné poměry R:S enantiomerů se blížily nebo rovnaly racemickému poměru. Argumentace daným článkem tak není případná. Článek M. J. Gómez-Míguez, *Volatile components of Zalema white wines*, 2005, se vzájemným poměrem R:S enantiomerů nezabýval. Vyplývá z něj toliko, že u španělských vín byl nalezen gama-dekalakton v koncentraci 0,99 µg/l; to však závěry použité Metody nijak nevyvrací. Práce J. Giaccio, *The Formation of Wine Lactone from Grape-Derived Secondary Metabolites*, 2011, sledovala chirální zastoupení tzv. vinného laktonu, nikoliv gama-laktonů sledovaných aplikovanou Metodou.
60. Soud je tak přesvědčen, že žádný z článků prezentovaných žalobkyní závěry ani východiska Metody nijak nezpochybňuje, přičemž to platí i pro články publikované před akreditací předmětné Metody. V podrobnostech soud odkazuje na vyjádření žalované k žalobě, v němž bylo detailně reagováno na vědecké články zmiňované žalobkyní; s tímto hodnocením žalované se soud ztotožňuje. Co se týče odborných článků, na které žalobkyně odkazovala na straně 6 repliky z 25. 8. 2019, ty soudu předloženy nebyly. Soud z nich proto nemohl vycházet.
61. Přestože žádné výhrady v tomto směru účastníci řízení při jednání ani ve svých podáních nevnesli, ohledně možnosti dokazování články v cizím jazyce soud odkazuje na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 4. 2015, č. j. 9 As 12/2014-90, podle něhož provedení důkazu cizojazyčnou listinou, aniž by byl proveden její překlad do českého jazyka, je ve správním řízení přípustné, není-li o jejím obsahu v řízení sporu. V daném případě je zřejmé, že již ve správním řízení, které vyústilo v opatření podle § 5 odst. 1 zákona o SZPI, která byla podkladem pro zveřejnění informací na Stránkách, byly vědecké články prezentované žalobkyní zváženy (viz např. rozhodnutí o odvolání proti opatření). Ani při soudním jednání dne 30. 9. 2020, na němž bylo konstatováno, že soud bude z odborných článků předložených stranami ve své rozhodovací činnosti vycházet, nebyly vzneseny žádné připomínky o jejich obsahu.
62. Na základě výše uvedeného je soud přesvědčen, že žalovaná prokázala, že použití Metody je v souladu se stavem vědeckého poznání v dané oblasti. Z udělené akreditace je zřejmé, že Metoda byla certifikována na základě práce U. L. dne 29. 5. 2017. S ohledem na časovou souslednost článků zmiňovaných žalobkyní je tedy zřejmé, že většina prací zmiňovaných žalobkyní byla publikována ještě před rozhodnutím o akreditaci. Jejich obsah nepochybně mohl být při udělování akreditace zohledněny. Závěry, na nichž je Metoda založena (že gama-laktony se ve víně vyskytují přirozeně s převahou R formy, jakož i fakt, že ve většině případů se ve víně nad mezí sledovatelnosti vyskytuje přirozeně pouze gama-dekalakton, nikoliv další dva sledované gama-laktony) nebyly žádným z článků prezentovaných žalobkyní zpochybněny. Soud připouští, že z odborných článků vyplývá, že přirozenou cestou může dojít k vyšší koncentraci gama-dekalaktonu ve víně, případně

ke změně poměru R:S enantiomerů, která by se blížila racemickému poměru. Způsob, jakým však byla Metoda v daném případě použita, u soudu nevzbuzuje jakékoliv pochybnosti o tom, že naměřené koncentrace sledovaných gama-laktonů i jejich racemické poměry nemohly vzniknout přirozenou cestou, ale jsou důsledkem nepovoleného enologického postupu. S výjimkou vzorku D906-71395/18/A03 byly ve všech sledovaných vzorcích nalezeny všechny tři sledované gama-laktony v koncentracích několika jednotek mikrogramů na litr, navíc v poměrech, které se v případě gama-dekalaktonu blížily racemickému poměru a u gama-undekalaktonu a gama-dodekalaktonu byly přesně v poměru 50:50 (k tomu přehledně např. tabulka č. 1 na straně 12 vyjádření žalované k žalobě). Žalovaná tedy podle soudu jednoznačně prokázala, že v daných případech došlo k falšování vína přidavkem syntetických aromat.

63. Pro lepší názornost soud odkazuje na tabulku č. 2 na straně 14 a 15 vyjádření žalované, která odráží její kontrolní praxi. Bylo otestováno 227 vzorků vín z tržní sítě, přičemž ve 133 případech nebyly zjištěny žádné ze sledovaných gama-laktonů, 32 vín bylo shledáno nevyhovujících. U 51 vzorků vín byla nalezena koncentrace gama-dekalaktonu nad mezí stanovitelnosti, přičemž poměry R:S vykazovaly převahu R formy. V těchto případech nebyly zjištěny gama-undekalaktony ani gama-dodekalaktony nad mezí stanovitelnosti. Je tak zřejmé, že pokud byl u nyní řešených vín shledán výskyt všech tří sledovaných gama-laktonů, v koncentracích několik jednotek (někdy i v koncentracích přesahující desítky) $\mu\text{g/l}$ a při téměř racemických poměrech, bylo možné na základě aplikace Metody učinit závěr o tom, že došlo k falšování vína přidavkem syntetických aromat.
64. Soud nesdílí argumentaci žalobkyně, že sama U. L. si ve svém článku a v provedených revizních rozborech zemského úřadu protiřečí. V revizních posudcích provedených Zemským úřadem pro kontrolu potravin Porýní-Vestfálsko (viz např. posudek 86 021-0/52-2018-P-La-1019/18-004828, č. l. 328-330 spisu) je uvedeno: *„Ve vínech se podle našich výzkumů a údajů v literatuře vyskytují uvedené α -laktony pouze ve velmi malém množství, a pokud se vyskytují, pak nikoli ve výše uvedených poměrech enantiomerů. Během procesu kvašení nebo následného zrání vína nevznikají ve významném množství. Podle současného stavu vědění nemůže výše uvedený poměr enantiomerů vzniknout při použití legálních látek k ošetření vína. Měřitelný obsah α -laktonů ve víně ve výše uvedených poměrech enantiomerů proto ukazuje na to, že u vína byla použita, resp. do něj byla přidána, aroma pocházející z jiných zdrojů než samotného vína.“* V článku *Zkoumání pravosti aromat vín na příkladu α -laktonu* pak U. L. uvádí, že *„[t]ři v této práci posuzované α -laktony (α -dekalakton, α -undekalakton a α -dodekalakton) se v autentických vínech nevyskytují nebo maximálně v nepatrných koncentracích, avšak ne ve výše popsáných poměrech enantiomerů. Nevznikají v množstvích stojících za zmínku při kvašení nebo následném zrání. Také nám není známo uvolňování aromatických enzymy. Pouze nasazení určitých kvasných přípravků může vést k tvorbě α -dekalaktonu v senzoricky relevantních množstvích (...). Enantiomery však v těchto případech leží v dosud uvedeném odlišném poměru R:S zhruba 2:1.“* Citované závěry si podle soudu nijak neodporují. Shodně uvádí, že přirozeně se gama-laktony vyskytují ve víně pouze v malém množství. Vyskytují-li se ve víně, pak výrazně převažuje poměr R enantiomerů. Přidáním kvasných přísad mohou gama-laktony vznikat, ovšem nikoliv ve významných množstvích. Uvedená východiska jsou základem použité Metody. Ta byla aplikována v souladu s praxí Zemského úřadu pro kontrolu potravin Porýní-Vestfálsko.
65. Důvodem pro nepoužitelnost revizních testů zpracovaných německou laboratoří podle soudu není skutečnost, že testy byly zpracovány paní U. L., která je autorkou článku, na

jehož základě byla Metoda akreditována. Z posudků Zemského úřadu pro kontrolu potravin je zřejmé, že revizní posudky byly zpracovány na základě metody *Průkaz a stanovení aromatických látek v nápojích pomocí GC/MS (screening aromat); Analyt: gama-laktony*, která byla akreditována podle normy DIN EN ISO/IEC 17025:2005.

66. Pokud žalobkyně k prokázání svých tvrzení odkazovala na výsledky rozboru provedeného laboratoří Dolmar Innova, s. l. (zpráva A 92318-923322018; č. l. 276-277 spisu), zde soud v souladu se žalovanou uvádí, že předmětná laboratoř oproti žalované či Zemskému úřadu pro kontrolu potravin není akreditována pro provádění příslušných zkoušek (viz příloha o akreditaci č. 812/LE1607). I testy provedené touto laboratoří nicméně dospěly k obdobným výsledkům, neboť v kontrolovaných vínech byla zjištěna přítomnost všech tří sledovaných dekalaktonů i téměř racemické poměry R:S enantiomerů. Pokud pak laboratoř uvádí, že „*není možné jednoznačně potvrdit, že vzorky vína, u kterých byl proveden rozbor, obsahují přidané syntetické aroma*“, není tento závěr určující. Jak ostatně vyplývá ze strany 4 zprávy, předmětné informace je nutno považovat pouze za informativní, získané na základě poznatků a zkušeností pracovníků soukromé laboratoře. Nejedná se proto o oficiální závěry nezávislé autority.
67. Soud je přesvědčen, že argumentace žalované o použitelnosti Metody pro prokázání falšování vína přídavkem syntetických aromat je s přihlédnutím ke způsobu, jakým byla v dané věci aplikována, dostatečně přesvědčivá a souladná se stavem vědeckého poznání.
68. Námitka tak není důvodná

VI. B. 3. K výtkám ohledně nezveřejnění kompletní Metody

69. Další okruh žalobních námitek tvořily výtky ohledně nezveřejnění kompletního znění Metody žalovanou na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.
70. Otázkou zveřejňování Metody podle zákona o svobodném přístupu k informacím se komplexně zabýval Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 15. 9. 2020, č. j. 29 A 243/2018-67, jímž zrušil rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 17. 10. 2018, č. j. 56727/2018-MZE-17223, o částečném odmítnutí informací, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Soud dospěl k závěru, že žalované ministerstvo, resp. SZPI pochybili, neboť dostatečným způsobem neodůvodnili, v čem konkrétně by poskytnutí kompletní Metody učinilo kontrolní činnost v dané oblasti neefektivní. Soud připustil, že se jedná o informaci, na jejíž poskytnutí lze vztáhnout omezení dle § 11 odst. 1 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím. Současně však konstatoval, že použití Metody má rovněž jistý vliv na práva a povinnosti osob stojících vně povinného subjektu (adresáty právních norem), neboť Metoda představuje „*unikátní laboratorní metodu vyvinutou k odhalení falšování potravin*“, konkrétně falšování levných vín přidáním aplikací běžně dostupných koncentrátů (syntetických aromat), což vede k porušení povinnosti v podobě zákazu přidávání syntetického aroma do vína, jak vyplývá z požadavků na enologické postupy dle čl. 3 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 606/2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí. Byť tato skutečnost sama o sobě povinnému subjektu nebrání případnému odmítnutí poskytnout takovou informaci, je nutno náležitě odůvodnit, v čem konkrétně spočívá ona hrozba spojená s plným zveřejněním předmětné Metody. Teprve důkladnější a podrobnější rozvedení důvodů může podle soudu sloužit k posouzení toho, zda postup podle § 11 odst. 1 písm. a) zákona o svobodném přístupu k

informacím byl správný a omezení práva na informace v kontextu konkrétních skutkových okolností případu přiměřené a tedy zákonné.

71. V rozsudku č. j. 29 A 243/2018-67 tedy soud žalovanému neuložil povinnost poskytnout veškeré informace o Metodě žalobkyni. Toliko správním orgánům vytkl nedostatečné odůvodnění neposkytnutí informací s odkazem na § 11 odst. 1 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím. Dosud tedy nebylo s konečnou platností rozhodnuto o tom, že by žalovaná, resp. Ministerstvo zemědělství měli povinnost poskytnout veškeré informace o Metodě žalobkyni.
72. Pro nyní projednávanou věc však není podstatné, že žalobkyni nebyla v rámci svobodného přístupu k informacím poskytnuta kompletní Metoda, ale fakt, že žalobkyni byla zpřístupněna základní východiska Metody a závěry z nich vyvozované (že jsou sledovány gama-laktony C10, C11 a C12, a jejich chirální poměry, a že závěr o falšování vína přídatkem syntetického aroma je činěn, blíží-li se chirální poměr enantiomerů racemickému poměru). Žalobkyně se tak podle soudu mohla účinně bránit závěru o falšování vína např. opatřením kontrolního rozboru vzorků z jiných laboratoří. Procesní práva žalobkyně v nyní projednávané věci tak nebyla postupem žalované v řízení o poskytování informací o Metodě podle zákona č. 106/1999 Sb. dotčena.
73. Soud nesdílí obavy žalobkyně spočívající v možném pozměňování interpretace Metody v průběhu plynutí času. Pokud žalovaný v odpovědi na žádost o informace z 6. 4. 2018 uváděl, že o přídatek syntetického aroma půjde, bude-li se chirální poměr gama-laktonů pohybovat mimo rozmezí 99:1 až 70:30, zatímco v odpovědi na žádost o informaci ze dne 24. 7. 2018 tvrdil, že o přídatku syntetického aroma bude svědčit až poměr 55:45 až 50:50, je zřejmé, že došlo ke zpřísnění interpretace ve prospěch posuzovaných subjektů. Takový způsob interpretace plně odpovídá tomu, že podle určitých vědeckých prací se některé gama-laktony ve víně mohou vyskytovat i přirozeně. Závěr o přídatku syntetického aroma tak žalovaná činí jen v případech, kdy zjištěný racemický poměr skutečně nemůže být výsledkem přirozeného zrání hroznů a současně, jsou-li zjištěny i další nestandardní okolnosti, tj. výskyt všech tří sledovaných gama-laktonů a ve vyšší míře.
74. Námitka tak není důvodná.

VI. B. 4 Namítané rozpory protokolů o zkoušce s požadavky normy ČSN

75. Žalobkyně v žalobě upozorňovala rovněž obecně na rozpory protokolů o zkoušce s požadavky na akreditaci, resp. požadavky stanovenými normou ČSN EN ISO/IEC 17025-2005 (dále též „ČSN 17025“).
76. Tuto argumentaci žalobkyně soud odmítá jako nepřipadnou. Plně odkazuje na podrobné vyjádření žalované uvedené na stranách 22 až 27 vyjádření k žalobě a shrnuje, že výsledky zaznamenané na protokolech o zkoušce považuje za dostatečné, souladné s udělenou akreditací i normou ČSN. S přihlédnutím k východiskům použité Metody soud opakuje, že žalovaná hodnotila zjištěné skutečnosti komplexně (počet zjištěných gama-laktonů, míra koncentrace, poměry R:S enantiomerů) a přídatek syntetického aroma považovala za prokázaný v případě, že dva nebo více laktonů jsou přítomny ve vzorku v koncentraci vyšší, než je mez stanovitelnosti, a se zastoupením R formy nižší než 55 %. Toto komplexní zhodnocení je uvedeno v protokolech o zkoušce na řádku „přídatek syntetického aroma“. Je tak zřejmé, že posouzení shody nebylo prováděno pro každý analyt zvlášť, což vyjadřuje třídící znak X. Znak „N/F“ znamená shledání vzorku jako

nevyhovujícího z důvodu falšování vína; takový způsob interpretace je z předmětných protokolů o zkouškách zřejmý.

77. Ostatně i ze závěrů souhrnné zprávy ČIA vyplývá, že nebyly shledány žádné neshody při aplikaci Metody, ani nebylo zjištěno, že by laboratoř neplnila požadavky normy ČSN 17025. Akreditace proto byla ponechána v platnosti beze změn (viz č. l. 632-633 spisu). Soud tedy neshledal, že by příslušné protokoly o zkouškách odporovaly udělené akreditaci či požadavkům vyplývajícím z normy ČSN 17025.
78. Námitka tak není důvodná.

VII. Závěr a náklady řízení

79. Soud na základě výše uvedeného uzavírá, že žalovaná odůvodnila oprávněnost použití Metody jak ve vztahu k legislativním požadavkům, tak k jejímu odbornému základu. Žalobkyně nepředložila důkazy, které by výsledek provedených rozborů či závěry přijaté žalovanou vyvrátily. Lze tak uzavřít, že žalovaná byla oprávněna informace zjištěné pomocí Metody v daném rozsahu na Stránkách zveřejnit.
80. Soud nepřisvědčil argumentaci žalobkyně o nezákonnosti zveřejnění informací na Stránkách, proto zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 87 odst. 3 s. ř. s.
81. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanovili tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně ve věci úspěch neměla (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly; ostatně zástupce žalované ani jejich náhradu nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je kasační stížnost přípustná (§ 102 s. ř. s.) Nepřípustná je však taková kasační stížnost, na níž dopadají výluky z přípustnosti stanovené v § 104 s. ř. s.

Kasační stížnost lze podat ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 30. 9. 2020

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu